

بیمارستان امتیاز و فوریت های جراحی
شهید رجایی

نحوه تغذیه از راه لوله بینی - معده ای

تهیه کننده : فاطمه عباسپور

سوپروایزر آموزشی سلامت

تاریخ تهیه : پاییز ۱۳۹۴

تاریخ بازبینی پنجم : پاییز ۱۴۰۲

تأیید کننده علمی : سرکار خانم دکتر گلناز ثابتیان

استادیار بخش بیهوشی و مراقبت های ویژه

Edup-pam-55-03

نشانی: شیراز-بلوار چمران-جنب بیمارستان چمران-

بیمارستان حاج محمد اسماعیل امتیاز و مرکز فوریت‌های

جراحی شهید رجایی

شماره تلفن جهت پاسخگویی به سوالات: ۳۶۳۶۴۰۰۱

سایت: WWW.rajaeehosp.ac.ir، لینک راهنمای

مراجعه

منبع: برونر و سودارث ۲۰۲۲، کتاب آموزش مراقبت های پس از

ترخیص بخش مراقبت های ویژه (مرکز تحقیقات ترما دانشگاه

علوم پزشکی شیراز)

با آرزوی سلامتی و تندرستی

نام و نام خانوادگی / امضا فرد آموزش گیرنده:.....

مهر و امضا پرستار آموزش دهنده:.....

با استفاده از نرم افزار بارکد خوان از طریق تلفن همراه

می توانید فایل متنی پمفلت را دانلود نمایید

تغذیه با لوله بینی معده ای عوارض زیر را دارد که علت های آن

ذکر شده است :

اسهال:

غذای بیمار چرب باشد.

سرعت ورود غذا زیاد باشد.

غذا آلوده باشد و بیمار به مواد غذایی حساسیت داشته باشد.

غذا سرد باشد.

تهوع و استفراغ:

سرعت ورود غذا به معده زیاد باشد.

غذا را با فشار وارد معده کرده باشید.

ممکن است معده پر باشد و تخلیه معده به صورت کامل انجام

نشده باشد .

ممکن است لوله از جای خود خارج شده باشد و باعث تهوع و

استفراغ شود .

تجمع گاز و نفخ شکم:

هوا همراه با غذا وارد معده شود.

حجم غذای غذای داده شده در یک وعده زیاد باشد و غذای

بیمار سرد باشد.

یبوست:

مایعات به حد کافی مصرف نشده باشد.

میوه و سبزیجات کمی دریافت کرده باشد.

ورود مواد به ریه:

لوله در جای خود نباشد.

در اثر استفراغ محتویات معده وارد ریه شود.

برای جلوگیری از ورود مواد غذایی به ریه ، حین تغذیه و تا یک

ساعت بعد از آن بیمار به صورت نشسته یا نیمه شسته باشد.

در صورت بروز هر یک از عوارض فوق به پزشک اطلاع دهید

۴

۵

این لوله از بینی شروع شده و تا معده ادامه می یابد و یک مسیر موقت برای تغذیه بیمار می باشد .

موارد استفاده از لوله بینی و معده:

۱. تغذیه بیمارانی که بیهوش یا نیمه هوشیار هستند.
  ۲. افرادی که توانایی خوردن غذا از راه دهان را ندارند مانند کسی که دچار شکستگی فک شده اند و یا تحت عمل جراحی فک قرار گرفته اند.
  ۳. افراد مبتلا به سوء تغذیه که از راه دهان قادر به دریافت غذای مورد نیاز خود نیستند.
- برای کار گذاشتن لوله ، از افراد آموزش دیده کمک بخواهید.

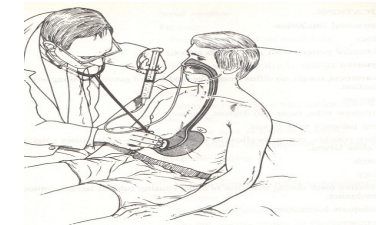
قبل از تغذیه:

برای تغذیه از طریق لوله ، مهم ترین نکته اطمینان حاصل کردن از جابجا نشدن لوله می باشد بنابراین با انجام سه آزمایش می توانید اطمینان حاصل کنید که لوله در معده می باشد.

الف) مقداری از محتویات غذایی معده را از طریق سرنگ مخصوص غذا بکشید.

ب) حدود ۲۰ سی سی هوا با سرنگ مخصوص غذا داخل معده تزریق کنید و دست دیگر خود را یا گوشی پزشکی را روی معده (بالای ناف سمت چپ) بگذارید با تزریق هوا در معده اگر لوله در معده و در جای صحیح خود باشد صدای ورود هوا و صدایی مانند قرقر کردن احساس می کنید.

ج) بعد از کار گذاشتن لوله قسمتی که وارد بینی شده است را علامت گذاری کنید تا در صورت جابجا شدن لوله متوجه شوید.

حتماً باید از این سه روش برای چک کردن محل قرار گرفتن لوله استفاده کنید.

• **در حین غذا دادن و تا یک ساعت بعد از آن حتماً باید بیمار در وضعیت نیمه نشسته باشد.**

- **تغذیه با لوله بینی - معده چگونه است؟**
- ابتدا دست ها را با آب و صابون بشویید.
- مطمئن شوید که لوله در جای خود قرار دارد.
- با سرنگ مخصوص غذا محتویات معده را بکشید اگر مقدار غذای باقیمانده در معده بیشتر از ۱۰۰ سی سی باشد مواد را به معده برگردانید و غذا دهی را به ۱ تا ۲ ساعت بعد موکول کنید.

• برای غذا دادن باید پیستون سرنگ را خارج کنید ابتدا مقداری آب به بیمار بدهید با این کار هم مسیر لوله شسته شده و هم آب رسانی به بیمار تا حدودی انجام می شود.

• سپس غذای آماده شده که دمای مناسب آن دمای اتاق است را درون سرنگ بریزید و سرنگ را تا حدود ۳۰ سانتی متر بالا نگه دارید تا مواد به آرامی وارد معده شود. اگر غذا بیش از حد سفت بود و خیلی کند از سرنگ رد می شد می توانید آن را با آب رقیق کنید اما دقت داشته باشید این رقیق کردن غذا بیش از حد نباشد زیرا مقدار کالری لازم برای بیمار را کم می کند.

• بعد از اتمام غذا دوباره از طریق لوله به بیمار آب بدهید تا مسیر به خوبی شسته شود و از مسدود شدن لوله جلوگیری شود.

• بعد از تمام شدن کار لوله را با گیره آن ببندید تا محتویات معده داخل لوله برنگردد .

• دست های خود را در انتهای کار با آب و صابون بشویید.

- دقت کنید قبل از اتمام غذا محلول غذایی را داخل سرنگ بریزید و در تمام مدت سرنگ باید پر از غذا باشد زیرا در صورت خالی بودن هوا وارد معده می شود.

باید ها نباید ها:

✓ غذا را با فشار دادن پیستون وارد معده نکنید ؛ چون این کار باعث آسیب به معده می شود. اجازه دهید غذا به آهستگی وارد معده شود.

✓ رعایت بهداشت دهان و بینی در بیماران بسیار مهم است پس دهان شویه و مسواک به دقت انجام شود.

✓ چسب روی بینی را هر چند روز یکبار تعویض نمایید و مرتباً جای چسب را تغییر دهید با این کار از زخم شدن بینی پیشگیری می کنید.

✓ بینی را با یک گوش پاک کن مرطوب تمیز کنید و آن را به وسیله یک پماد نرم کننده مانند ویتامین آ-د کمی چرب نمایید تا زخم نشود.

✓ برای طرح برنامه غذایی بیمار با مشاور تغذیه در بیمارستان مشورت کنید.

✓ هر گز دارو و غذا را با هم مخلوط نکنید داروها باید خرد شود و به صورت پودر نرم در آیند و با ۳۰ تا ۵۰ سی سی آب حل شوند.

✓ غذا نباید حاوی موادی باشد که باعث گرفتگی لوله شود ، بهتر است از یک صافی رد شود.